

BÖLÜM 12

MİLLÎ İSTİHBARAT HİZMET ALANI PERSONEL YÖNETİM SİSTEMİ

Kamil Ufuk BİLGİN¹
Burak KÜRKÇÜ²

GİRİŞ

İstihbarat kuruluşları, en genel ifadeyle; devletlerin varlıklarını sürdürebilmek ve egemenlikleri ile vatandaşlarının güvenliklerine yönelik tehditleri önceden tespit edebilmek amacıyla gizlilik prensibi içinde faaliyet göstermek üzere kururlar. Devletler, anayasalarında belirtilen kuruluş felsefesine uygun temel ilkelere çerçevesinde vatandaşlarına sundukları haklar ve yükledikleri temel ödevler karşısında, gerek toplumun gerekse devletin güvenliğine yönelik içeriden ya da dışarıdan yöneltilen her türlü tehdide karşı koyma yükümlülüğünü üstlenmekte ve mevcut veya potansiyel tehditlerin haber alınması ile karşı tedbirlerin oluşturulması görevlerini de istihbarat kuruluşları aracılığıyla sağlamaktadır. “Zekâ” anlamındaki entelijans (*intelligence*) ya da “Haber” anlamındaki istihbarat kelimeleriyle özdeşleşmiş olan faaliyetler bütünü, temelde istihbarat çarkı olarak bilinen ve tespit edilen ihtiyaçlara yönlendirilmiş kaynaklar sayesinde bilgilerin toplanması, değerlendirilip kıymetlendirilmesi ve doğru kanallar ile yayılması biçiminde gerçekleşmektedir.³ Lowenthal (2000: 1-6), ülkelerin istihbarat kuruluşları sayesinde politikalarını oluşturmada faydalandıkları bilgiyi edindiklerini ve herhangi bir sürpriz ile karşılaşmadan uzun vadeli bir projeksiyon yapabileceklerini; ayrıca, politikalarını oluştururken elde ettikleri bilgileri ve bu bilgileri hangi yöntemlerle elde ettiklerini gizleyebileceklerini belirtmektedir.

Her ülke, kendi koşulları ve güvenlik anlayışına uygun olarak bir veya birden fazla istihbarat kuruluşu oluşturabilir. İstihbarat Topluluğu (*intelligence commu-*

¹ Prof.Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üni, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kamil.bilgin@hbv.edu.tr.

² Dr.,Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı, burakkurku1923@gmail.com.

³ Bkz. <https://www.mit.gov.tr/isth-olusum.html> Erişim: 10/10/2021.

KAYNAKLAR

- ACAR, Ü. (2019). Yönlendirici Güç: İstihbarat Servisleri, Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi, 3 (2), 103-134.
- ALMAN İSTİHBARAT SERVİSİ (2021). The Foreign Intelligence Service of Germany, https://www.bnd.bund.de/EN/Home/home_node.html Erişim: 16/10/2021.
- ANAYASA MAHKEMESİ KARARI (2016). 2014-8203 sayılı Başvuru, R.G. 14/10/2016, 29857.
- BAŞBAKANLIK (2006). T.C. Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı'nın, MİT Müsteşarlığı'na İlişkin Soru Önergesine Cevabı, <https://www2.tbmm.gov.tr/d22/7/7-13625c.pdf> Erişim:11/10/2021.
- BAZI Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun - 2155 (1978). R.G. 29/6/1978, 16331.
- BERKKAN, K. (2017). İstihbarat Savaşları: Apoletsiz Orduların Bilinmeyen Mücadelesi, Eftalya Kitap, İstanbul.
- BİLGİN, K.U. (1997). Kamu Personel Yönetimi, İmaj Yayını, Ankara.
- BİLGİN, K.U. (2019). Türkiye'de Devlet Memurluğu Sistemi "Devlet Memuru", Balkan Ülkelerinde Devlet Memurluğu, Ed. K.U. Bilgin, Gazi Kitabevi, Ankara, 1-50.
- BİLGİN, K.U. (2020). Kamusal Bir Sorumluluk Olarak Kamu Personeli Performans Yönetimi, Kamuda Performans Yönetimi, Ed.V.Eren-T.Eroğlu, Nobel Yayıncılık, Ankara, 195-236.
- BKK (1926). Bakanlar Kurulu Kararı (Gizli) 19 Aralık 1926, 4057.
- BKK (2009). Bakanlar Kurulu Kararı - 2009/15187, R.G. 24/7/2009, 27298.
- CANİKOĞLU, E. (2017). Dönüşüm Sürecinde Millî İstihbarat Teşkilatı: 2010-15, <http://siyasetin-pusulasi.blogspot.com/2017/10/donusum-surecinde-milli-istihbarat.html> **Erişim: 10/10/2021**
- CIA (2021). Central Intelligence Agency, www.cia.gov **Erişim: 16/10/2021.**
- DEVLET İhale Kanunu - 2886 (1983). R.G. 10/9/1983, 18161.
- DEVLET İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu - 2937 (1983). R.G. 03/11/1983, 18210.
- DEVLET İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun- 6278 (2012). R.G. 18/2/2012, 28208.
- DEVLET İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun-6532 (2014). R.G. 26/4/2014, 28983.
- DEVLET Memurları Kanunu - 657 (1965). R.G. 23/07/1965, 12056.
- EMNİYET Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Kanunu - 3160 (1985), R.G. 5/3/1985, 18685.
- EREN, V. (2020). Kamuda Performans Ölçüm Modelleri ve Performans Ölçütleri, Kamuda Performans Yönetimi, Ed.V.Eren-T.Eroğlu, Nobel Yayıncılık, Ankara, 73-118.
- EYMÜR, M. (2019). Deşifre: Casusluk Hikayeleri, Eftalya Kitap, İstanbul.
- FİDAN, H. (1999). Intelligence and Foreign Policy: A Comparison of British, American and Turkish Intelligence Systems, Master Thesis, International Relations Department, Institute of Economics and Social Sciences, Bilkent University, Ankara.
- GEDEK, E. (2012). Kâşif Kozinoğlu'nun Mezara Götürmediği Sırlar -Tıpkıbasım El Yazıları-, Kaynak Yayınları, İstanbul.
- GÜRKAN, E. S. (2017). Sultan'ın Casusları: 16.Yüzyılda İstihbarat Sabotaj ve Rüşvet Ağları, Kronik Kitap, İstanbul.
- HARCİRAH Kanunu - 6245 (1954). R.G. 18/2/1954, 8637.
- İLTER, E. (2002). Millî İstihbarat Teşkilatı Tarihçesi: Millî Emniyet Hizmetleri Riyaseti

(M.E.H/MAH), MİT Basım Evi, Ankara.

KAMU İhale Kanunu - 4734 (2002). R.G. 22/01/2002, 24648.

KAMU İhale Sözleşmeleri Kanunu - 4735 (2002). R.G. 22/01/2002, 24648.

KAMU Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu - 5018 (2003). R.G. 24/12/2003, 25326.

KHK - 703 (2018). Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, R.G. 9/7/2018, 30473.

LEFEBVRE, S. (2006). Turkey's Intelligence Community in Changing Times, *International Journal*, 61 (1), 105-124.

LOWENTHAL, M. (2000). *Intelligence: From Secrets to Policy*, CQ Press, Washington.

MAL Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu - 3628 (1990). R.G. 04/05/1990, 20508.

MERKEZİ Yönetim Bütçe Kanunu - 7197 (2019). R.G. 31/12/2019, 30995.

MGK (2021). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği,

<https://www.mgk.gov.tr/index.php/kurumsal/makam/eski-genel-sekreterlerimiz> Erişim:17/10/2021.

MİT (1965). Teşkilat Kanunu - 644 (1965), R.G. 22/07/1965, 12055.

MİT Bütçesi (2019). MİT Bütçe Tablosu, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191231-B3.pdf> Erişim: 10/10/2021.

MİT Bütçesi (2019). Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2019 Yılı Mali Tabloları, <https://www.sayistay.gov.tr/reports/downloadMt/412-milli-istihbarat-teskilati-baskanligi>, Erişim:14/10/2021.

MİT Faaliyet Raporu (2020). <https://www.mit.gov.tr/MitFaaliyetRaporu/index.html> Erişim:15/10/2021.

MİT Oluşum (2021). <https://www.mit.gov.tr/isth-olusum.html> Erişim: 10/10/2021.

MİT Kariyer (2021). <https://www.mit.gov.tr/mks/index.html> Erişim: 10/10/2021.

MİT Kanuni Düzenleme (2014). 2937 sayılı DİH ve MİT Kanunu'nda 6532 sayılı Kanunla Yapılan Düzenleme, https://www.mit.gov.tr/icerik_include/2937_in.html Erişim:14/10/2021.

MİT Müsteşarlığı (2021). MİT Müsteşarlığı 1966-1971, <https://www.mit.gov.tr/must-bi-yog11.html> Erişim: 12/10/2021.

MİT Müsteşarları (2021). 1926'dan Günümüze Milli Emniyet Reisleri ve Müsteşarları, <https://www.mit.gov.tr/mustesarlar.html> Erişim: 17/10/2021.

MİT Personel Sayısı (2014). TBMM İçişleri Komisyonu, <https://t24.com.tr/haber/mitin-personel-sayisi-ilk-kez-aciklandi>, 251793, Erişim: 13/10/2021.

MİT Resmi Açıklama (2021). DİHMİTK'da değişiklikleri içeren 26 Nisan 2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan 6532 sayılı Değişiklik Kanununa Dair Resmi Açıklama https://www.mit.gov.tr/icerik_include/2937_in.html Erişim: 13/10/2021.

MI6 (2021). Secret Intelligence Service MI6, www.cia.gov; <https://www.sis.gov.uk/> Erişim: 16/10/2021.

MOSSAD (2021). <https://www.mossad.gov.il/eng/Pages/default.aspx> Erişim: 16/10/2021.

MUHASEBE-İ Umumiye Kanunu - 1050 (1967). R.G. 09/06/1927, 606.

OLAĞANÜSTÜ Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname- 694 (2017). R.G. 25/8/2017, 30165.

ÖGEL, Ş. A. (1973). Milli Emniyet Hizmeti Nasıl Kuruldu, *Türk Kültürü*, 728, 605-606.

ÖZER, M.A. ve diğer (2019). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara.

ÖZKAN, T. (2003). MİT'in Gizli Tarihi, Alfa Yayınları, İstanbul.

ÖZTÜRK, N.K. (2020). Kamuda Performans Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar, Kamuda

Performans Yönetimi, Ed.V.Eren-T.Eroğlu, Nobel Yayıncılık, Ankara, 271-300.

POLİS Vazife ve Salahiyet Kanunu - 2559 (1934). R.G. 14/7/1934, 2751.

SAYIŞTAY Kanunu - 6085 (2010). R.G. 19/12/2010, 27790.

SAVUNMA Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun - 3238 (1985). R.G. 13/11/1985, 18927.

SEREN, M. (2021). Türk İstihbaratının Değişen Dinamikleri: Son 10 Yılda Reform, Siyasa ve Operasyonel Açılım, Tesam Akademi Dergisi, 8 (2), 371-405.

SOSYAL Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu - 5510 (2006). R.G. 16/6/2006, 26200.

TAŞIT Kanunu - 237 (1961). R.G. 12/01/1961, 10705.

TÜRKİYE Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu - 5434 (1949). R.G. 17/6/1949, 7235.

TÜRK Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu - 926 (1967). R.G. 10/8/1967, 12670.

TÜZÜNER, M. (2014). Insights of Intelligence Insider on (Non-) Sharing Intelligence Behaviors, All Azimuth, 3 (2), 51-66.

YURT Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun - 2453 (1981). R.G. 25/4/1981, 17321. ***